

LEERGANG VAKBEKWAAMHEID BEWEGINGSONDERWIJS VIA PABO

Een praktisch en succesvol voorbeeld

Sinds enkele jaren moeten afgestudeerden van de Pabo een extra cursus volgen als ze lichamelijke opvoeding willen geven in de klassen boven groep 1 en 2. In dit artikel een kijkje in de keuken bij het Instituut Theo Thijssen van de Hogeschool van Utrecht. Een project dat de studenten moesten uitwerken en organiseren wordt hier gepresenteerd. Door: Ton Meijs

Samen leren en ontwerpen. Dat is een van de pijlers van het blok vakspecialisme binnen de Leergang vakbekwaamheid bewegingsonderwijs via Pabo. Studenten van de minor bewegingsonderwijs van het Instituut Theo Thijssen van de Hogeschool Utrecht hebben dat blok onlangs op bijzondere wijze afgesloten. Onder de titel 'Move on' hebben zij een sportdag over 'onbekende sporten' georganiseerd en uitgevoerd in sportcentrum Olympos te Utrecht. Bestemd voor kinderen uit de bovenbouw van

voor bewegingsonderwijs aan groep 3 tot en met 8. Gebundeld tot een handzaam document getiteld 'Onbekende sporten, leerlijnen bewegingsonderwijs', dat gratis digitaal verkrijgbaar is voor iedere vakleerkracht bewegingsonderwijs (via t.meijs@kpm.nl).

Samen leren en ontwerpen volgens het Instituut Theo Thijssen van de HU

het basisonderwijs en uitgevoerd in workshops met ervaren mensen uit de betreffende sporten. Sporten zoals cricket, schermen, frisbee, judo, streetdance en blindenspelen. Deze zijn allemaal vertaald naar praktische lesconcepten

FOTO: SIMONE STITSELAAR

Frisbee verenigt drie leerlijnen: eerst leren mikken in een korf, daarna leren overspelen en vangen en vervolgens het doelspel ultimate frisbee spelen.

Schermen is aanvallen en verdedigen; met gestrekte arm steken, terwijl de verdediger pareert met een stap terug.

De studenten kozen dit onderwerp om twee redenen. Zij hadden behoefte aan een concreet resultaat van hun groepsinspanning, waarvan zij zelf en de kinderen straks profijt hebben. Door te kiezen voor onbekende sporten, snijdt het mes aan twee kanten. Je vergroot er je eigen kennis en vaardigheid mee en je kunt er je eigen lessen bewegingsonderwijs mee verrijken. Lessen in onbekende sporten prikkelen de nieuwsgierigheid van kinderen en zijn uitdagend; de sportdag was daarvan een overtuigend bewijs, getuige de enthousiaste reacties en deelname van de kinderen en hun begeleiders.

BASISDOCUMENT ALS UITGANGSPUNT

Aan de sportdag 'Move on' is een uitgebreid traject voorafgegaan. De studenten hebben zich verdeeld in zeven teams. Zes daarvan gingen aan de slag met de genoemde sporten. Het zevende team nam de organisatie op zich. Ieder team heeft geheel op eigen wijze vorm gegeven aan de uitwerking van hun leerlijn of opdracht. Wat de structuur betreft werd gekozen voor dezelfde indeling als in het Basisdocument Bewegingsonderwijs (Jan Luiting Fonds, ISBN 9072335368). Zo zijn er naast de activiteitenbeschrijvingen ook beschrijvingen van de niveaus en de reguleringsdoelen opgenomen. Naast het uitwerken van hun leerlijn hebben de teams zelf de bijbehorende workshops georganiseerd, inclusief de benodigde mensen en materialen. Zo werd voor de workshop schermen een heuse schermleerleraar gestrikt, inclusief floretten, maskers en beschermende kleding. En twee jeugdinternationals

van de USV Hercules uit Utrecht verzorgden de workshop cricket.

ONBEKENDE SPORTEN, LEERLIJNEN BEWEGINGSONDERWIJS

Elke sport in het document is uitgewerkt in een aantal leerlijnen voor de verschillende bouwen (groep 3 tot en met 8). Zoals gezegd is daarbij gekozen voor de opzet van het Basisdocument Bewegingsonderwijs. Bij de blindensporten komen de volgende leerlijnen aan bod: aangepaste doelspelen en keeperspelen. Ook bij cricket gaat het om aangepaste sportspelen, maar ook mikken. Mikken, jongleren en doelspelen zijn de leerlijnen die zijn uitgewerkt bij de sport frisbee. Bij judo is de leerlijn stoeien het uitgangspunt. Bij het schermen gaat het vooral om de beweging en de techniek in de vorm van een aangepast sportspel. Tot slot is de leerlijn 'bewegen op muziek' voor de verschillende groepen uitgewerkt in de sport streetdance. Elke leerlijn en bewegingsactiviteit is gelardeerd met tekeningen en foto's om de activiteiten te verduidelijken.

ALLES GEREGLD

Voor de uitvoering van de sportdag waren twee scholen uitgenodigd: basisschool De Koppel uit Zeist en Klavertje Vier uit Houten. De kinderen van hun groepen 7 en 8 mochten deelnemen. Daartoe had de organisatie speciaal vervoer geregeld, waarmee de tachtig kinderen en hun begeleiders werden gehaald en gebracht. In de pauze was er voor hen een interactieve 'rope skipping'-act en de mogelijkheid om te leren 'dou-

Leerlijn stoeispelen: Volle aandacht bij de judo-instructies voor het grondgevecht en staand gevecht.

Vertrouwen op je gehoor en je medespelers; de basis voor het spelen van blindenspelen

ble dutchen' (het springen in twee draaiende touwen tegelijk). Na afloop kregen de scholen het document 'Onbekende sporten, leerlijnen bewegingsonderwijs' mee naar huis, inclusief een attentie voor de kinderen. De organisatie van de dag is betaald met behulp van een eigen bijdrage van elke student, een bijdrage van het Instituut Theo Thijssen en zelf geworven sponsorgelden. Twee bedrijven vonden Move on namelijk een prima initiatief in hun ambitie om ook maatschappelijk te ondernemen. Move on kreeg ook een eigen gezicht in de communicatie; een van de studenten had daartoe een logo ontworpen dat als eyecatcher diende in de communicatie (uitnodigingen, flyers, posters) naar medestudenten, onderwijsorganisaties en speciale genodigden. Medewerkers van gastheer sportcentrum Olympos zorgden voor een soepele logistieke ondersteuning van de dag met het verlenen van hand- en spandiensten, bij het klaarmaken en opruimen van de drie hallen waarin het evenement plaatsvond. De reacties van de kinderen en hun (vak)leerkrachten over inhoud en verloop van de dag waren louter zeer positief. De leerkrachten vonden het vooral ook inspirerend. Ook de studenten kijken zeer tevreden terug op de uitvoering van deze opdracht 'samen leren en ontwerpen'.

De zelf ontworpen visual van Roos-Marieke Schaap voor Move On

De uitgangspunten van Instituut Theo Thijssen en de leer-gang bewegingsonderwijs

Instituut Theo Thijssen, lerarenopleiding van de Hogeschool Utrecht streeft naar sterk educatief partnerschap (STEP) met alle participanten in het primair onderwijs. Daartoe rekent het de studenten en cursisten van zijn onderwijs, de scholen voor primair onderwijs, de besturen van de scholen en de regionale ondersteunende diensten. Instituut Theo Thijssen beoordeelt zijn studenten op de volgende kernkwaliteiten:

- creativiteit
- vermogen tot zelfreflectie
- in staat zijn tot zelfsturing in veranderende perspectieven
- in staat zijn tot samenwerking met collegae
- zelfstandig kunnen functioneren en problemen kunnen oplossen
- zich kunnen verplaatsen in de ander
- verantwoordelijkheid kunnen dragen voor kinderen, collegae, studenten
- omgaan met snel wisselende informatiestromen (ICT)

De voorbereiding, uitwerking en uitvoering van de sportdag Move on zijn een aansprekend voorbeeld gebleken, waarin al die genoemde kernkwaliteiten tot uiting zijn gekomen.

Leerkracht bewegingsonderwijs en leerkracht van de Barbaraschool te Bunnik. Tel. 06 4778 3553

Correspondentie: t.meijs@kpm.nl